

2021 року урахування гендерного компонента у державному управлінні, в тому числі у бюджетній сфері має набути системного характеру. Відповідно до завдань Програми, за період її виконання передбачене проведення гендерно-правової експертизи вітчизняного правового поля, вдосконалення статистичної звітності в контексті використання показників у розрізі статей та різних соціальних груп; врахування гендерного компонента при проведенні реформ та складанні програм соціально-економічного розвитку на рівні держави та окремих регіонів; розробка механізмів реалізації прав на захист від дискримінації та вирішення гендерних проблем.

Таким чином, можемо констатувати, що гендерно-орієнтований підхід до бюджетування володіє низкою вагомих переваг, які актуалізують його широке впровадження у вітчизняну практику складання і виконання бюджетів. Він дає змогу не тільки знизити гостроту проблем нерівності у доступі до бюджетних послуг, дискримінації за статевою, соціальною чи іншою ознакою, але й виступає дієвим інструментом підвищення ефективності використання коштів бюджету й демократизації процесу управління державними фінансами.

Література:

1. Гендерно-орієнтоване бюджетування в Україні: теорія і практика: метод. посіб. К.: ФОП Клименко, 2016. 92 с.
2. Даудова Г.В., Тукешева Т.Д. Упровадження гендерно-орієнтованого бюджетування в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2017. № 2(57). URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-2/doc/2/04.pdf>.

Гупаловська Мирослава Богданівна

*Канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету*

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Фінансовому механізму належить провідна роль у сфері фінансового забезпечення та регулювання економічних і соціальних процесів у країні. Фінансовий механізм стимулює весь процес відтворення: виробництво,

розподіл, обмін і споживання. Він забезпечує сприятливі умови для макроекономічних процесів, а на мікрорівні – сприяє чіткій взаємодії усіх його елементів.

Ми підтримуємо думку С.І. Юрія, що під фінансовим механізмом слід розуміти певну сукупність методів, форм, важелів та інструментів впливу на соціально-економічні процеси в країні [1, с. 39].

Дія фінансового механізму, реалізується на основі методів впливу – фінансового забезпечення та фінансового регулювання. Фінансове забезпечення приватних осіб, підприємницьких структур та держави має здійснюватися через самофінансування, кредитування, страхування, безповоротне фінансування. Завданням фінансової політики держави є встановлення оптимального співвідношення між ними, тобто визначення економічно обґрунтованих пропорцій. Фінансове регулювання розглядається з точки зору використання механізмів фіскальної і монетарної політики держави та засобів ринкового саморегулювання. При цьому дієвість фінансової політики має бути обумовлена правильним вибором та узгодженням фінансового механізму. Функціонування фінансового механізму може бути забезпечене через взаємозв'язок фінансових інструментів з фінансовими індикаторами.

Ми погоджуємося, що застосування фінансового механізму може досягти необхідного результату лише за рахунок доцільно спрямованого взаємовпливу усіх його елементів на процес відтворення. Передусім завдяки зворотному зв'язку елементів фінансового механізму різних вертикальних і горизонтальних рівнів, своєчасній реакції елементів механізму вищого рівня на зміни, що відбуваються під впливом елементів нижчого рівня [2, с. 55].

Основними шляхами для підвищення ефективності функціонування фінансового механізму є:

- 1) об'єктивна обґрунтованість фінансового механізму, який повинен бути сформований з урахуванням об'єктивних закономірностей розвитку економіки держави;

- 2) удосконалення правового забезпечення фінансового механізму організації економіки України;

- 3) використання економіко-математичного моделювання, яке дасть змогу знаходити оптимальні значення фінансового механізму як на мікротак і на макрорівні, спрогнозувати бажаний результат впливу фінансового механізму на економічні показники держави чи підприємства, вміло і

своєчасно використовувати необхідні чинники, надавши їм конкретного числового значення;

4) науково-обґрунтоване фінансове планування й прогнозування обсягів централізованих та децентралізованих фінансових ресурсів, їх розподілу і використання.

Таким чином, функціонування фінансового механізму полягає у забезпеченні комплексної взаємодії фінансових інструментів за допомогою яких забезпечуються оптимальні параметри формування фінансових ресурсів та максимальна ефективність їх використання для забезпечення економічного розвитку та соціальних потреб громадян.

Література:

1. Фінанси : вишкіл студії: навч. посіб. / за ред. С.І. Юрія. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 357 с.
2. Артус М.М. Фінансовий механізм в умовах ринкової економіки. *Фінанси України*. 2005. № 5. С. 54 – 59.
3. Ковалюк О.М. Методологічні основи фінансового механізму. *Фінанси України*. 2003. №4. С. 51 – 59.

Дем'янишин Василь Григорович
*Д-р екон. наук, професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільського національного економічного університету,
заслужений працівник освіти України*

ДІАЛЕКТИКА ДЕРЖАВНОГО ТА РИНКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ У НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ПРОФЕСОРА С. І. ЮРІЯ

Неповний тридцятирічний досвід соціально-економічного розвитку України свідчить про суперечливість, неоднозначність та постійну зміну форм і методів ведення господарства в умовах ринкових трансформацій. Україна упустила відведений їй час для розбудови соціально-орієнтованої ринкової економіки та відкритого суспільства. У всіх сферах життєдіяльності країни спостерігаємо розбалансованість господарського механізму, загострення соціальних проблем, економічну безграмотність більшості населення, незадовільний стан освіти, науки, охорони здоров'я, відставання від сусідів щодо соціальних стандартів, найнижчий рівень